

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Noua lege

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj

pentru organizarea administrației locale a produs schimbări și în administrația noastră școlară. Așa între altele aceasta lege a desființat **Inspectoratele școlare** și a creat pe lângă **Directoratele** din centrele respective anumite **servicii ministeriale** pentru trebuințele învățământului din județele cari compun **Directoratul**.

Nu cunoaștem până acuma precis numirea și atribuțiunile acestor servicii ministeriale. Ceteam însă prin ziare, că On. Minister va arăta atribuțiunile acestor servicii.

E foarte de dorit ca serviciile aceste să ia ființă în timpul cel mai scurt, fixându-li-se precis și atribuțiunile ce revin resortului lor, deoarece Revizoratele școlare au ajuns în timpul din urmă într'o desorientare completă.

Spuneam mai sus că nu cunoaștem încă precis cari vor fi atribuțiunile nouilor servicii ministeriale a învățământului de pe lângă **Directorate**.

Ne exprimăm temerea, că aceste servicii vor avea în sarcina lor aceleași atribuțiuni pe cari le-au avut în

trecut Inspectoratele școlare. În cazul acesta declarăm că absolut nu vom profita de mult trîmbițata descentralizare.

Din contră cutezăm a spune, că prin aceasta administrația noastră școlară va deveni mai greoaie ca până aci.

Așa bunăoară, cum și când se vor ordona la serviciul învățămîntului de pe lângă Directorat, statele de plată ale învățătorilor din cele 19 județe ale Ardealului? Sau, cum se vor prezenta acolo la vizită medicală învățătorii, cari solicită concedii de boală de câte 1—2 luni?

Prin noua lege de organizare administrativă, întemeiată pe principiul descentralizării, ar trebui să se lărgească și atribuțiunile Revizoratelor noastre școlare.

Oare statele de plată ale învățătorilor din județ, dacă mai rămân în vigoare, zic, nu s'ar putea verifica și ordonanța la biroul Revizoratului respectiv? Și oare aci la Revizorat nu s'ar putea întruni comisia sanitară pentru învățătorii solicitanți de concedii de boală? Credem, că toate aceste precum și multe alte chestii s'ar putea rezolva aci la birourile Revizoratelor noastre școlare.

Susținem deci prin urmare cu tărie, că Revizoratele noastre școlare trebuie să fie mai bine organizate ca în trecut și în aceleași timp să li se lărgească și atribuțiunile, fiindcă numai prin această vom putea crea o bună administrație școlară în județ, care să poată rezolva repede și bine multiplele probleme școlare dela ordinea zilei.

Marian Sasu.

Creiați școlăii active condițiile dezvoltării ei integrale.

XIX.

Pentru buna întreținere a elanului vital al copilului, care să ațiveze mereu evoluția sa în senzul așteptărilor noastre, învățămîntul trebuie să fie național. O cere aceasta individualitatea colectivă a națiunii seie, care își imprimă din vreme caracterele ei în el. Predarea disciplinelor chemate a servi acest scop, trebuie să fie mișcătoare, să le procure din când în când înalte

momente de inspirație, a căror simțiri să le cutremure sufletele, tăindu-le în zigzagurile, cu cari fulgerile taie azurul.

Și aici se cere ceva anume: o forță magică, care să exprime aceeace nici vorba, nici scrisul, nici cetitul, nici cântul și nici atingerea copilului cu descărcările energice ale poetului creator, în poezia-i creată sub inspirația muzei lui, — nu pot exprima: este arta picturală, sunt tablourile artistice, chemate a da lecțiunilor noastre, frumseță vie, mult grăitoare. Ele trebuiesc bine întrebuințate. Unii spun, că lucrul cel mai bun, e să le afișezi în sala de învățământ, pentru infrumșetarea ei și ca copiii să le aibă încontinuu înaintea. Alții spun, că avându-le copiii mereu înaintea ochilor, ele pot să le împrăstie atențiunea și dela o vreme obicinându-se cu ele, își vor pierde farmecul. Acestia le rezervă anumite momente, ce le sugerează lecția, ca momente supreme, culminante în predarea ei, ca să fie cât mai impresionante. Temeiul lor este psihologic.

Intr'o manevră militară, o armată parcurge câteva sate, cu planuri, misiuni și directive stabilite, în urmărirea inamicului, oareunde pe dealurile și munții din dreptul lor. Populația se agită curioasă. A trecut. Pornesc operațiile, apoi tăcere. După un timp se aude sunetul unei fanfare. Se apropie. Cu mic cu mare populația iese să vadă. Armata se re'ntoarce. Cu fanfara în frunte, în atitudinea-i solemnă, a triumfului, vraja ei duce în urma-i un întreg public plin de admirație. Micuții transfigurați se duc până hăt departe. La re'ntoarcere, exaltați, povestesc cu emfază impresiile lor. Tabloul măreț a mișcat adânc, a fost străfulgerător. A fost un moment de mare inspirație. La orașe, cu populația obicinuită cu armata, n'ar fi putut produce aceleași efecte.

Vom întrebuința tablourile imaginative, după împrejurările noastre, dar le vom întrebuința cât mai bine, dându-le întotdeauna locul cel mai de cinste pe pereți și în cadrul lecțiilor noastre. Totuși cea mai eficace valorificare pedagogică a lor, se va putea face acolo, unde se vor putea privi într'un mediu mai propriu lor, cu un ansamblu, ce adaugă la puterea lor evocatoare, la măreția momentului: sala festivă, în care elevii să se conducă din când în când, pentruca se străfulgeră de fiorul istoric în iluminările mărețe dela inspirația lor.

Dat în toată munca noastră, ce-o desfășurăm, pentru a ne putea lărgi cercul influințelor noastre asupra copiilor, din ce în ce tot mai mult, ni se impune a țineă mereu cont de faptul, că copiii afară de noi, mai au și alte autorități, între cari cele din-tăiu sunt părinții lor, cu autoritatea lor firească, care nici cei mai buni învățători, nu pot s-o aibă. Datoria noastră este, a ne câștiga iubirea părinților lor, pentru noi și pentru școală. Pentru noi, afirmându-ne în toate manifestațiunile noastre de viață, ca creștini buni, ca caractere integre, iar pentru școală, trudindu-ne mereu a le demonstra cât mai viu marele folos al școlii sub toate aspectele vieții lor.

Un copil, care va ști să se apropie de patul bolnavului (tată, mamă, frate, soră), aplicând cu inteligență compresa cu apă rece, — oferindu-i o bună medicină casnică, preparată de el, — care va ști aplica la nevoie un pansament inteligent, întrebuițând medicamentul corespunzător, — va ști veni în ajutorul fraților lui mai mici, potolindu-le durerile, care va rezolva cu ușorință o problemă aritmetică, pentru care tatăl său nu e apt și-și va ști și arăta această aptitudine a lui — care va arăta tatălui său, că decât „turta dela Zlatna“, mai mult ajutor oilor călbejite „Distolul“ nou inventat, — că dacă el ar fi văzut boul țifoaiie al lui cutare și cutare, ar fi știut ce să-i facă, ca să nu moară, — care în primăvară se va îndeletnici cu lucrul în grădină altoind, curățind și altele, — care va ști se concureze mereu cu sfaturi bune economice intru îndreptarea gospodăriei tatalui său, fie de'agata, fie luate din cărți, acela va ridica fără îndoială prestigiul școlii în conștiința părinților lui. Și aceasta trebuie să fie grija noastră.

Intre multe altele, cari se cer, aflu de mare folos, ca de fiecare școală să-și aibă o grădină de pomi, care să se cultive de către copiii de școală, — ca în fiecare centru de plasă, să se înființeze o grădină mare de pomi, ca model pentru celelalte, și al cărei grădinar să inspecționeze din când în când grădinile satelor incurajând pomăritul.

Intre mijloacele, cu cari ne decidem, a porni la muncă pentru a face din școală un suflu de viață dătător, un loc de frunte il ocupă producțiunile școlare. O instituție inspiră mult prin momentele ei solemne. Iată pentrue ni se cere ca să înființăm coruri școlare, știut fiind că cântarea este un tonic al sufletului, care străfulgerând, produce scăpărări dădătoare de avânt către nouă viață, atât de mult cerută cu deosebire acum, când viața pare atât de sarbădă. Copiii, puși să deie din când în când publicului și reprezentații artistice, își cultivă prezența de spirit, ambiția personală, amorul propriu, sentimentul solidarității, își măresc încrederea în puterile lor și gustând satisfacția succesului, își fortifică voința de'a munci mereu, de'a fi activi, iar părinții lor, în fiorul ce'i va cuprinde, văzând cum copiii lor știu storce admirația celor mari, se vor pătrunde și mai mult de datoria de'a lucra mână în mână cu școala.

Sebeșel, la 27. XII, 1929.

(Va urma.)

Alexandru Dublea
învățător

Spre un nou congres al corpului didactic?

Timpul trece păstrându-și calitățile de durată și schimbare; își duce curba veșnic înainte niciodată înapoi, e predestinat într'o monotonă curgere pe care o parcurgem cu fața înainte, fără dreptul de-a privi în urmă. E un instrument incomod, o a patra

dimensiune a spațiului, după Einstein, pentru cei mai mulți e o nouă valoare, pentru că nu suntem deprinși cu dânsul și nu-l putem utiliza făcând din el un instrument docil. Surprizele și contingentele lui ne descurajează și ne încurcă. El e ireversibil, nu ne permite în durată plimbări înapoi și de aceea e greu adaptabil. Pentru aceste stări de lucruri există un singur remediu, care ne permite excursii înapoi.

De prezent, totul pare liniștit chiar și natura, care se gândește să nu ridice mână aspră și neiertătoare asupra omului ce acum în seri lungi de iarnă își toarce firul nesfârșit al gândurilor.

Liniște și totuși sbucium în sufletele acelor ce privesc prin oglinda prezentului în trecut și viitor, pentru că li se reinvie trecutul de suferinți în prezent și după acelaș trecut se propun supoziții de viitor.

Ca acest viitor să-l vedem bun, ne trebuie mult optimism și chiar dacă-l posedăm, este sdrobit de realitate.

Dar timpul intervine și poate să schimbe natura lucrurilor. Noi, nefiind obișnuiți cu el, cu greu îl putem utiliza pentru anumite corpuri. Timpul diversifică, individualizează, introduce peste tot relativul chiar și acolo unde ne plăcea să plantăm absolutul.

În lume e adevărat numai ceea ce e fecund, ceea ce răspunde la o aplicare practică și e confirmat de un succes ca atare. Când necesitatea de aplicație incetează, dispare și adevărul.

Acum câteva săptămâni în Capitală erau adunați reprezentanți ai corpului didactic de toate gradele, ca să ceară celor în drept, respectarea dreptului și a legii. Erau conștii de chemare acești „dascăli ai culturii” și prin patosul elocinții lor au arătat guvernanților realitatea, trista realitate, în care se sbate lumea dascălească de astăzi. I-au făcut o clipă, ca din înălțime să privească jos și să observe viața plină de suferinți a celor ce primesc 2900 lei lunar, în schimbul unei grele răspunderi și sfinte misiuni. Învățătorul, în secolul al XX-lea comparat cu „măturătorul” primind „o leafă de foame” care nu-l poate face față realităților vieții — jalnică constatare.

Au părăsit Bucureștiul, întorcându-se la datorie, dar nu satisfăcuți, ci cu sufletele semi-mulțumite, pentru că li s'au promis totul și nu s'a dat nimic. — Necesitatea de aplicație a încetat, deci a încetat și adevărul.

Rezolvirea problemei o așteptăm dela timp.

Fiecare așteaptă cu nerăbdare rezultatul, convins că problema se va soluționa în limita ultimelor posibilități și în limita întâiilor nevoi, ca astfel tragedia profesională să ia sfârșit.

Rezultatul congresului nu este mulțumitor.

Comitetul celor 3 Asociații al corpului didactic, a dat în unele ziare bucureștene un „comunicat” din care reiese ce anume am câștigat:

a) 148 milioane,

b) Cuvântul d-lui ministru al instrucțiuni că pe viitor se va intra în normal.

Tot acest comunicat mai conține și unele hotărâri.

Congresul corpului didactic nu este închis.

Comitetul de direcție face apel la toți membrii de toate gradele să se constituie în organizațiuni unitare pe județe și să ia hotărâri. Când Comitetul central format din federarea celor 3 comitete, va chema reprezentanți din nou la București, fiecare organizație județeană să-și trimită mandatarii ei.

Fără multă demonstrație și patetic, fiecare cred că e convins de gravitatea chestiunii. „Apostolii Culturii” adunați la București nu să cerșească ceva, ci să li se dea dreptul cuvenit prin lege, s'au întors convinși că se va face dreptate. Rezultatele le-am văzut. Frați colegi! ce să facem? Să plecăm iar la București? Să suferim mai departe, nutrind speranța binelui viitor, având cuvântul d-lui ministru?... răspundeți! Mie mai dați-mi voe la câteva cuvinte.

Chiar în aceste momente când pare că pe orizontul suferinții se ivește lumina mângâierii și când cei mai mari arată mult optimism, cetesc într'un ziar despre soarta unui biet învățător. Era învățătorul bolnav într'un spital, ducându-și cu mare greutate suferințele trupești și sufletești. Primea o hrană vegetariană de 2-3 morcovi la zi și bietul învățător tot mai nădăjduia la ziua de mâine, că va fi mai bună. O însănătoșare se putea, dar moartea a fost mai miloasă și l'a trecut la cele veșnice

După moarte la câteva zile, spitalul primește leafa sărmanului inv. pe luniie Octomvrie și Noemvrie. — Era în Decemvrie.

Ce coincidență! Se vorbește despre mărirea salarului și el îți vine după moarte!!!

C... la I.—1930.

D. F.
inv.

Tablou

de unele cei trebuiesc achitate imediat de către membrii societăți de ajutorare reciprocă în caz de moarte.

64. Augusta Franz	Aiud	„	150
65. Ion Kádár și soția	„	„	300
66. Iosif Herdea „ „	„	„	300
67. Dionizie Szöcs și soția	„	„	300
68. Ladislau Turoci „ „	„	„	300
69. Maria Varga	Uioara	„	100
70. Irina Cseh	„	„	50
71. Maria Ungurean	Ciuciu	„	100
72. Ioan Neamțiu și soția	Fărău	„	300
73. Grigorie Ursu	Uioara	„	100
74. Paula Ursu	„	„	100
75. Paraschiva Ghiriș	„	„	100

76. Leon Moldovân	„	„	100
77. Romul Moldovan și soția	„	„	200
78. Dionizie Luca	„	„	100
79. Iuliana Luca	„	„	100
80. Carol Cseh și soția	„	„	200
81. Elena Roșca și soțul	„	„	200
82. Ana Ekhardt	„	„	100
83. Francisc Nagy și soția		Ciuciu	200
84. Eugen Bălăciu „ „		Ciunga	200
85. Ilian Virgil „ „		Ciugudul de Sus	200
86. Maria Theis		Heria	250
87. Aurel Serban și soția		Micoșlaca	300
88. Ioan Aldea		Noșlac	100
89. Ana Aldea		„	100
90. Vasile Nistor și soția		Sânbenedic	500
91. Iuliu Moldovan „ „		Turdaș	500

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 25812/1929

Obiect: **Desființarea Inspectoratului Școlar din Sibiu.**

Vă trimitem spre știre copia ordinului No. 25812/1929 a Inspectoratului Școlar-Sibiu:

„Conform ordinului Onor. Minister Nr. 186.181/1929 dela 1 Ianuarie 1930 nu se va mai primi și înregistra acte la Inspectoratul nostru, ci orice corespondență oficială va fi îndreptată spre Inspectoratul școlar din Cluj, unde se organizează serviciul școlilor potrivit legii de decentralizare. Tot dela 1 Ianuarie 1930 încetează orice ordonanțare atât la personal cât și la material.

„In urma acestor măsuri Vă rugăm ca dela data primirii ordinului prezent, să adresați rapoartele D-Voastre Inspectoratului școlar din Cluj.

„Comunicându-Vă cele de mai sus, imi țin de datorință să mulțumesc din tot sufletul D-lor Revizori, cari cu o aleasă colegialitate și pricepută sârguință mi-au ajutat în îndeplinirea însărcinării pe care am avut-o în ultimii 7 ani.

„In acelaș timp Vă rugăm să aduceți la cunoștința corpului didactic de sub conducerea DV., mulțumirile noastre pline de recunoștință pentru dragostea colegială, ascultarea înțelegătoare ce mi-au dovedit-o în tot timpul cât am condus această regiune, precum și pentru munca plină de devotament ce a depus-o în slujba școalei.

„Vă rugăm atât pe D-Voastră, cât și pe întreg corpul didactic să binevoiți a da același concurs prețios, aceiași încredere desăvârșită și aceiași înțelegătoare ascultare acelora, pe cari autoritatea noastră supremă, Onor. Minister al Instrucțiunii, îi va încredința cu conducerea învățământului.

„Din partea noastră Vă asigurăm că vom păstra totdeauna o prețioasă amintire a anilor de muncă frățească, petrecuți în o colaberaie întemeiată pe dragoste și încredere reciprocă.

Sibiu, 1 Ianuarie 1930.

(ss) Inspector-șef: *I. Bratu.*

Poșta Administrației.

Dlui **N. S.** în **A.** Am primit suma de 200 lei, abon. pe anul curent. Vă mulțumim pentru frumoasa suprasolvire. Mai chităm următoarele abon. pe anul curent: Augusta Franz 150 lei; Molnar Ludovic 150 lei. Nic. Palade, inv. Dezna-jud. Arad 75 lei; Varvara Petru 150 lei.

Societatea de ajutorare

confirmă primirea următoarelor sume: 1.) Virgil Bica și dn. 500 Lei. 2.) Mihail Gherman și dna 200 Lei. 3.) Eugenia Bunea 200 Lei. Avizăm pe dnii I. Barna și dna Mihail, Francisc Nagy-Ciuciu și Melhior Varadi-Cărpeneș, că sumele avute la vechea societatea au fost ridicate și vărsate la cooperativă în contul datoriei de acolo.

ȘTIRI.

* Până la această dată n'au sosit dela On. Minister instrucțiunile după care să întocmească Revizoratul nostru Statele de plată pe luna curentă.

* Comitetul școlii de stat din Aiud a distribuit în preajma sărbătorilor elevilor săraci dela școala sa haine și ghețe în valoare de 28.000 Lei Cu acest prilej s'a aranjat și o producțiune școlară cu elevii sub conducerea învățătorilor.

* Dș. conducătoare Augusta Franz din Aiud a aranjat în ziua de 22 Dec. 1929 o frumoasă serbare de Pom de Crăciun cu micii săi elevi.

* Școala din Bucium Cerbu de sub conducerea dș. inv. Veturia Anca a aranjat în ziua de 6 I. c. o producțiune teatrală

* Carnetele de identitate pentru C. F. R. sunt valabile până la 31 Martie, dacă nu cumva se va obține menținerea dreptului odată câștigat.

* Institutul nostru financiar „Goronul” a dăruit elevilor săraci dela școala de stat din Aiud ghețe în valoare de 3000 lei. Comitetul școlar îi exprimă și pe calea aceasta călduroase mulțumiri.

* Comitetul Asociației noastre județene e convocat în ședință pe ziua de 19 I. c. orele 2 p. m. în localul școlii de stat No. 1 Alba Julia.